

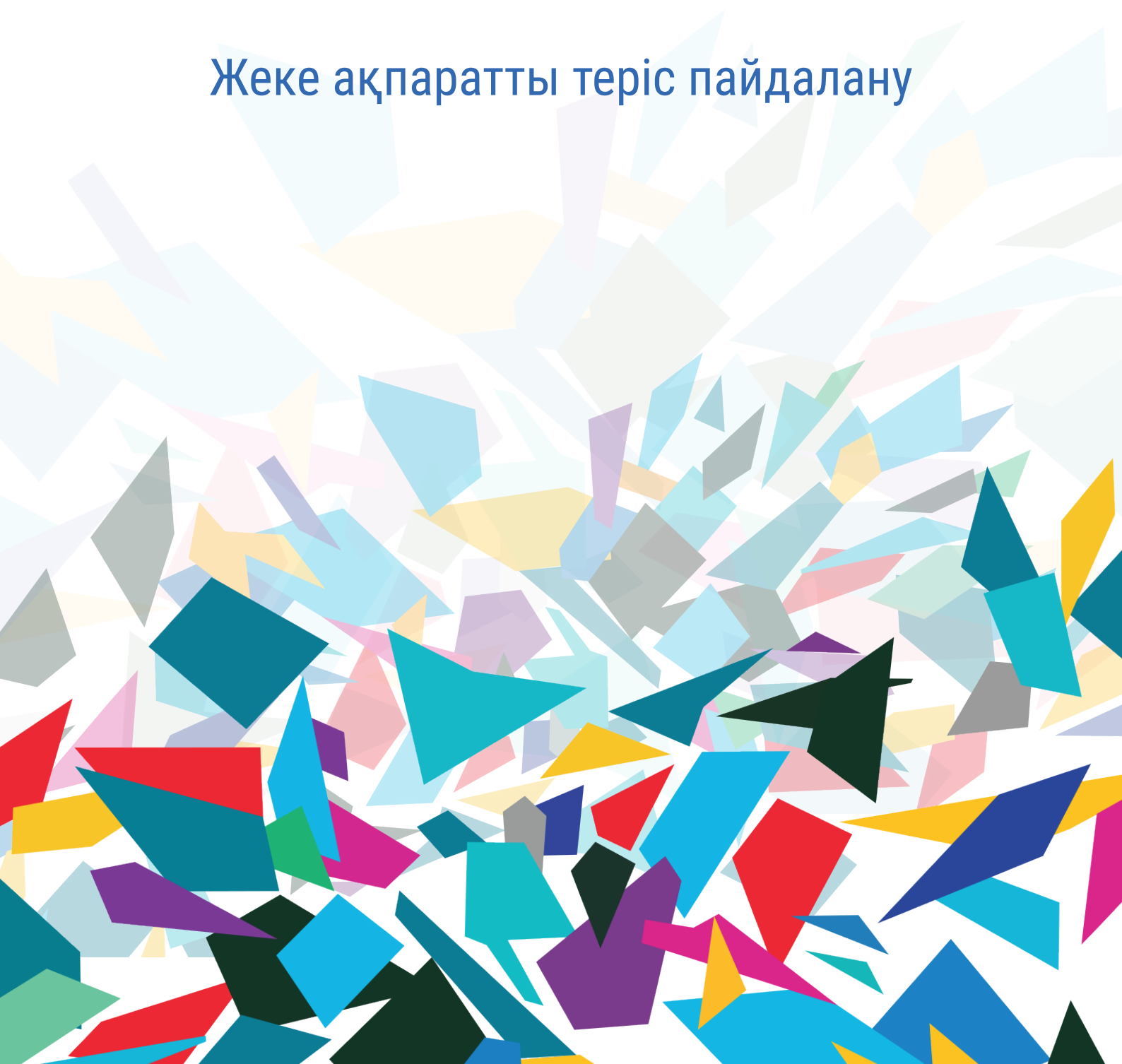
20-дәріс

ҚАЗАҚСТАННЫҢ
АШЫҚ
УНИВЕРСИТЕТІ

ИНТЕЛЛЕКТУАЛДЫҚ МЕНШІК ҚҰҚЫҒЫ, 3-БӨЛІМ

Жеке ақпаратты теріс пайдалану

Кітап: Интеллектуалдық меншік құқығы, 3-бөлім

Дәріс: Жеке ақпаратты теріс пайдалану

Дәріс авторы: Айгерім Құсайынқызы

Құпия ақпаратты теріс пайдаланудың азаптауы конфиденцияны бұзу әрекетінен басталады, бірақ ол өзгеріп, мүлдем басқаша болып өзгерді. Жалпыға ортақ заң жеке өмірге деген тәуелсіз құқықты қалыптастыру мақсатында дамымады, керісінше 1998 жылғы Адам құқықтары туралы актіге сәйкес Адам құқықтары туралы Еуропалық конвенцияның 8-бабын орындау қажеттілігі жеке өмірге қол сұғушылық құқығын қорғау қажеттілігіне әкелді. Онда былай делінген: 1. Әркімнің жеке және отбасылық өмірін, үйін және хат-хабарларын құрметтеуге құқығы бар. (2) заңға сәйкес және демократиялық қоғамда ұлттық қауіпсіздік, қоғамдық қауіпсіздік немесе экономикалық әл-ауқат мүдделері үшін қажет жағдайларды қоспағанда, мемлекеттік органның осы құқықты жүзеге асыруына ешқандай кедергі болмауы керек. ел, тәртіпсіздік пен қылмыстың алдын алу, денсаулықты немесе моральды қорғау, немесе басқалардың құқықтары мен бостандықтарын қорғау үшін.

Ағылшын соттары жеке өмірді қорғау қажеттілігіне тап болған кезде, бірақ заңды күшке еңбестен, олар импровизацияға ұшырады, және жақында соттар жеке ақпаратты теріс пайдаланудың жаңа азаптарын мойындай отырып, процесті аяқтады. Бұған қарамастан, теріс пайдаланудың көптеген жағдайлары сенім талаптарын тудырады және бұдан басқа, сенім заңының көптеген қағидаттары теріс пайдалану талаптарында бірдей қолданылады. Жеке ақпараттың теріс пайдаланылуының дамуы 1998 жылғы Адам құқықтары туралы актінің «көлденең эффектке» ие негізгі құқықтарына, сондай-ақ мемлекетке қарсы келетін «тік эффектке» негізделген.

Бұл жолдағы маңызды қадам Кэмпбелл және айна тобының газеттері болды, онда Лордтар палатасы мәлімдеуші «құпиялылықтың ақылға қонымды күтуіне» ие болған жағдайда ақпаратты қорғау керек деп шешті. Сондай-ақ, олардың Лордстволары бастапқы құпия қарым-қатынастардың қажеті жоқ деп санайды. Бұл экспозиция жеке өмірге қол сұғушылық құқығының бұзылғаны туралы талдаудың бірінші кезеңін құрайды.

Несие алушылар тек жеке басқа адамдар емес, олар ақпаратқа қатысты құпиялылықты күтеді. Бұл мәселе көбінесе «джигсо» сәйкестендірілуі мүмкін деген мәлімдеме туындаған кезде пайда болады, яғни мәліметтерді талапкерге қатысты, тіпті ол нақты анықталмаған жерде де болуы үшін белгілі фактілердің жиынтығын біріктіруге болады.

Егер талапкер ақпаратта құпиялылықты саналы түрде күтетін болса, екінші кезең басқалардың өтемдік мүдделерін, атап айтқанда сөз бостандығы құқығын теңдестіруді талап етеді. 10-бапқа сәйкес құқықтар екіншісіне қарағанда болжалды басымдыққа ие, белгілі бір құқық екіншісінен гөрі басымдыққа ие болу-болмауы «жеке жағдайларға ерекше назар аударуға» байланысты, өйткені «қатаң және жылдам ережелер жоқ». Бұл бәсекелес конвенцияның құқықтарын өлшеу және істің ерекше фактілері бойынша қорытынды қалыптастыру туралы мәселе. Осы қарқынды фактілерді бағалау кезінде соттардың назарына алатын кейбір фактілер бар және біз оларға жүгінеміз.

Шағымданушының жеке өміріне қатысты күту әр түрлі жағдайға байланысты болады, сондықтан кейбір ақпарат басқаларына қарағанда жекеірек болады. Осылайша, спектрдің бір нүктесінде орта ақпарат басқа жеке мәліметтерге қарағанда әлдеқайда үлкен қорғауға ие болады. Негізінде, жеке өмірдің аспектісі неғұрлым жақын болса, егжей-тегжейлі ақпаратты жариялау үшін дәлелдеудің қажеттілігі соғұрлым жоғары болады. Сондай-ақ, құпиялылықты сақтау нақты ақпараттың қалай байланысқанына байланысты болады.

Лорд Хоффман Кэмпбеллде де осындай пікір айтты: ... Жыныстық қатынастың (мысалы, саясаткер мен ол мемлекеттік лауазымға тағайындаған адам арасындағы) ашылуына қоғам қызығушылығы бар, бірақ саликалы мәліметтерді немесе интимдік фотосуреттерді қарау сәйкес келмейді және қабылданбайды. Соңғысы, тіпті жыныстық қатынас туралы заңды түрде ашумен бірге болса да, тым интрузивті және қорлайтын болады.

Мүмкіндігінше жариялылыққа қол жеткізуге тырысатын көптеген адамдар бар - көбіне әдеттегідей жеке өмір деп саналатын өз өмірінің аспектілері туралы. Соттар әйгілі немесе әйгілі болмаса да, жариялылық легіне сәйкес келетін адам оны жай ғана өшіре алмайды деп қабылдады. Керісінше, егер адам жеке өмірін жеке сақтау үшін шаралар қолданса, соттар қорғауды көбірек алады. Олар болмаған кезде қарағанда. Сот бұл мәселеге, егер адам өзінің өмірі туралы жеке мәліметтерді атақ-даңққа немесе атақ-даңққа ие болу үшін қолданған болса, ол жеке өміріне қол сұғу туралы мәселеге келгенде ерекше сезімталдық танытпайды деп санайды. өздері туралы ең жеке заттар әлі күнге дейін құпиялылықты күтуге болады. Кэти Прайс бастапқыда Джордан атты гламурлық модель болды, бірақ ол өзінің жеке телешоуы мен журнал бағанасы бар шынайы теледидар тұлғасына айналды. Ол өзінің шоуында және өз бағанында отбасылық өмірі мен қарым-қатынастарының ең құпия сырларын ашатын еді. Бұқаралық ақпарат құралдарының жетістігін

бағалаған оның 8-бапқа сәйкес қорғалуы мүмкін ақпаратқа ие екендігі анықталды.

Тиісінше, бұқаралық ақпарат құралдарының сөз бостандығы жеке адамдарға қарағанда көп емес және жарияланымның әсерінен көп жағдайда аз болады. Соған қарамастан, соттар «еркін баспасөзді» сақтауға қоғамның мүддесі бар екенін мойындады. Қарапайым деңгейде, бұл қоғам қайраткерлері туралы жалған өсек айтуға қызығушылық білдіреді, сондықтан газеттер мұндай ақпаратты жарияласа, көп сатылым жасайды. Керісінше, мұндай ақпаратты берместен сату азаяды және бұқаралық ақпарат құралдарының ұйымдастырылуы мүмкін емес. Бұл дәлел сотта белгілі қолдау тапқанмен, ол қазір жоққа шығарылды және құпиялылық мүдделері позицияның осы қарапайым тұжырымынан жоғары болады.

Ашылуы қоғамдық мүддеге қатысты көптеген мысалдар келтірілген: үкіметтік және саяси мінез-құлық немесе құқыққа қайшы мінез-құлық; денсаулықты сақтау; мектептегі тәртіптік іс-әрекет; полиция қызметі немесе заңсыздық; алдау және сыбайлас жемқорлық sport96 немесе корпоративті заң бұзушылықтар. Бұл маңызды болуы мүмкін заттардың түрін көрсетеді және қорытынды тізім емес, шынымен мұндай тізім мүмкін емес. Ақырында, жеке ақпараттың жариялануы тарихқа қосымша сенім беру немесе оның сенімділігін басқа жолмен растау үшін қажет болған жағдайлар болуы мүмкін, немесе бұл оқиға оқырманды қызықтыруы үшін таңқаларлық болуы керек. Бұл жағдай ма, жоқ па, көбінесе редакторлық сипатта болады және соттар олар газет редакторының етегіне кіре алмайтындығын мойындайды, бірақ олар газет редакторларының осыған қатысты ақылға қонымды әрекетін күтеді.

Егер ақпаратты жариялау себебі талапкерге зиян келтірсе, онда еркін пікір білдіру құқығы жоғалмайды, керісінше берілген салмақ азаяды. Тиісінше, егер адам кек алу үшін ақпаратты ашқысы келсе және басқаларға әкеліп соқтыратын құлау туралы ойламаса, сот баланстың ашылуын шектеу пайдасына түседі деген пікірде болды.

Егер жария ету талапкерге физикалық немесе психологиялық зиян келтіретін болса, онда бұл маңызды фактор болады. Кэмпбеллде Лордтар Палатасы Наоми Кэмпбеллдің нашакорлық туралы ақпараттың қоғамға жария етілуі мүмкін екенін анықтаған, сондықтан Кэмпбеллдегі сұрақ оның есірткі жасырын анонимді қабылдауға қатысты қосымша ақпараттың ашылуы бола ма деген сұрақ болды. 8-баппен қорғалған. Көпшілік баспасөзде Кэмпбеллдің есірткіні пайдалану туралы (жоқтығы) туралы ескертулері туралы «жазбаны түзете» алған кезде, оның емделуі туралы ақпаратты басқаша қарау керек деп ойлады. Азшылық жария етудің маңыздылығын жоққа шығарды, көпшілік Кэмпбеллдің есірткіге қарсы емделуі туралы ақпарат медициналық жағдайдың емі туралы ақпаратты ашумен бірдей деп санайды. Маңыздысы, көпшілік жария етудің бұзылуы немесе бұзылуы мүмкін екенін сезінді. Кэмпбеллдің емі. Лордтар сондай-ақ нашакорлардың қалпына келуі әсіресе осал екенін және жеке өмірге қол сұғылмайтындығын атап өтті.

Жеке ақпаратты теріс пайдалану заңы тез және кең таралды. Ол сенімге нұқсан келтіріп, тамырынан айырылды. Бұл Адам құқықтарының Еуропалық конвенциясында берілген құқықтардан басталғанымен, ол Страсбург сотының көлеңкесінен нық қадам басқан сияқты. Зияткерлік меншіктің басқа салаларынан айырмашылығы, ол Еуропалық Одақтың заңнамасына әсер етпейді және қазіргі уақытта бұл фактіні өзгерту туралы ұсыныс жоқ. Заңның осы саласы бойынша үлкен қиындық - жарияланымның алдын алу үшін шешімдер әдетте аралық кезеңде тез қабылданады. Егер алдын алса, сотталушының сот ісін одан әрі жалғастыруды қалайтындығы сирек, егер бұл мәселені түбегейлі қарастырған болса. Бұл жоғары сатыдағы соттардың (Апелляциялық сот пен Жоғарғы Соттың) бірінші сатыда (Жоғарғы сот) жасалған интеллектуалдық меншіктің басқа салаларынан мүлдем өзгеше болатын іс жүргізу туралы заңды қабылдауға мәжбүр етті.